

Sociala sektorn

Marika Santala Gisslar, 0247-80 037

marika.santala-gisslar@leksand.se

Handikapprådet

Datum	2023-11-23
Tid	13:15 – 15:00
Plats	Kommunhuset, Pleni
Deltagare	Sebastian Larsson (M), ordförande Cecilia Åhlberg (M) Carin Malm (KD) Rickard Karlsson (ByP) Jimmy Karlsson (ByP) Jan-Erik Smångs (SRF) Maivor Larsson, Reumatikerförbundet Isabella Piva Hultström, Socialchef Åke Sjöberg, Samhällsutvecklingschef Katarina Leander, Anhörigstöd Sekreterare, Marika Santala Gisslar

1. Mötets öppnande

Ordförande, Sebastian Larsson förklarar mötet öppnat

2. Godkännande av dagordning

Dagordning godkänns

3. Information från kommunen

Kommunstyrelsens ordförande, Sebastian Larsson

Kommunfullmäktige har antagit en ny kommunplan (budget). Kommunen står inför tuffa tider de kommande åren; inflation, räntor och lågkonjunktur gör att den ekonomiska situationen är tuffare än på mycket länge.

- Nytt för kommunplanen är att vi ger uppdrag till förvaltningen i samband med budget. Några exempel av de uppdrag som getts i kommunplanen och som kan vara av extra intresse för handikapprådet, bland annat kommer vi jobba med att stärka tillgängligheten genom digitalisering och AI. Det kommer även tas fram en handlingsplan för förbättrad tillgänglighet för döva

och hörselskadade. En ny äldreomsorgsplan och plan för omsorgen om personer med funktionsnedsättning/LSS under året. Därtill ska även en utredning gällande bostadsbehov inom LSS genomföras.

- Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att uppdatera arbetsordningarna för våra råd, inklusive handikapprådet.
- Detaljplanen för Lummerhöjden har vunnit laga kraft, mellan 280–300 bostäder kommer tillskapas när området är fullt utbyggt.
- Kommunstyrelsens ordförande har träffat SJ:s VD med anledning av de stora brister vi ser i trafiken på Dalabanan. Inte minst när det gäller funktionshindrades möjlighet att kliva av och på.
- Det pågår ett stort utvecklingsarbete i kommunen, dels har vi antagit en ny styrmodell som reglerar hur vi styr kommunen, dels har vi nyligen genomfört Kommunkompassen tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner. Kommunkompassen är ett verktyg för utvärdering som belyser styrning, ledarskap och samverkan i organisationen. Den visar även hur kommunen skapar förutsättningar för att hantera dagens och framtidens utmaningar. Resultatet kommer att visa både styrkor och svagheter. När rapporten är färdig kommer den ligga till grund för ytterligare arbete med att utveckla kommunen som organisation.
- Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att utreda om- och tillbyggnad av äldreboendena Solhem och Edshult.

4. Information från socialchef

Socialchef, Isabella Piva Hultström

Isabella presenterar sig i korthet och berättar om uppdraget som socialchef.

Vad är en socialchef – vad säger AI när man ställer frågan?

En socialchef är en ledande befattning inom en kommun, där personen ansvarar för att övervaka och leda arbetet inom socialtjänsten. Socialchefen har en bred uppsättning ansvarsområden, inklusive att utveckla och implementera socialpolitik och program, säkerställa kvalitén och effektiviteten i socialtjänstens verksamhet, samt hantera personal, budget och resurser inom enheterna. Socialchefen har också en viktig roll i att samarbeta med andra myndigheter och organisationer för att främja välfärd och stödja invånarna i kommunen.

Vilka utmaning står vi inför?

En åldrande befolkning, mer nära vård, en komplex socialtjänst – det kräver mycket av vår sektor. De demografiska förändringarna gör att det kommer behövas 63 500 nya medarbetare enbart inom funktionshinderområdet och

äldreomsorgen i Sverige. Personal inom vård och omsorg befaras vara en bristande yrkesgrupp 2035 enligt prognos.

Vad gör vi framåt?

Komma i balans med underskottet – ÅTGÄRDER med fokus bibehållen eller ökad kvalité

Uppdrag utifrån nya kommunplanen, tex äldreomsorgsplan, plan för LSS, digitalisering, IFO med mera

- Kultur- och förbättringsresa
- Fokus förebyggande
- Ny socialtjänstlag 2025

Jan-Erik Smångs (SRF): Var har kontinuitet tagit vägen i hemtjänsten?

Isabella Piva Hultström svarar: Den är likvärdig över hela riket.

Jan-Erik Smångs (SRF): Genomförandeplanen fungerar inte och inte kontinuiteten, kan inte vara meningen att det skulle komma 5 olika personer dagtid, som i många fall inte heller kan tala och läsa svenska. De kan inte läsa min post. De säger inte hej när de kommer, fick till svar, ser du inte vem det är, öppna ögonen säger dem? Har även problem med att få till inköpslistorna i samband med språkförbristningarna.

Isabella Piva Hultström svarar: Vi har en dialog efter rådet om detta enskilda ärende så kan vi lyfta detta med hemtjänsten.

5. Information från Samhällsutvecklingschef

Samhällsutvecklingschef, Åke Sjöberg

Åke Sjöberg informerar att han tidigare varit återkommande gäst i handikapprådet och är glad att han åter är inbjuden. Som samhällsutvecklingschef ansvarar man för de kommunala fastigheterna, till hjälp en fastighetsstrateg, Veronica Lindberg. Arbetar även mycket kring skyltar och bostadsanpassning. Arbetade mycket med en referensgrupp förut gällande Centrumplan och tillgängligheten, bollade med referensgruppen då.

Jan Erik Smångs (SRF): Dörrarna utanför apoteket måste ses över, dörren åker upp rakt ut i gatan och man kan gå in i dörren.

Åke Sjöberg: Vissa saker har rättats upp men en del kvarstår att ses över.

Skyllningen ligger vi efter med. Kommande är även utbyggnationerna på två av våra särskilda boenden, Edshultsgården och Solhem.

Carin Malm (KD): Rådet ska vara en referensgrupp, finns det någon plan när rådet ska kopplas in?

Svar från ordföranden: Egentligen inte men vi måste få till det för att få inspel.

Maivor Larsson, (Reumatikerföreningen): Vi kom tidigt in när det byggde ishallen.

Carin Malm (KD): Ska det in i arbetsordningen när vi ska in?

Svar från ordföranden: Beroende på utvecklingsprojektet kan vi ta med det i arbetsordningen. En resurs att ta med synpunkter i ett tidigt skede.

Åke Sjöberg: Väldigt värdefullt för oss med en dialog.

6. Information från anhörigstöd

Anhörigsamordnare, Katarina Leander

Katarina Leander, anhörigstöd:

Katarina har arbetat som anhörigkonsulent i tio år. Ensam i rollen som anhörigkonsulent men nätverkar både internt och externt i kommunen samt att anhörigstöd i Dalarna har ett inarbetat nätverk. Det finns även ett nationellt nätverk som Dalarna är knutna till. I rollen som anhörigkonsulent sker många enskilda stödsamtal men också olika anhöriggrupper, vilka kan variera från termin till termin. Anhörigstöd finns för den som vårdar eller stöttar någon som är långvarigt sjuk, äldre eller yngre. Det kan vara en släkting, en livskamrat, en god vän eller en granne.

Anhörigstöd finns på Hagagatan 8, längst ner på markplan, i Leksand och delar lokal tillsammans med beroendeenheten.

Anhörigsamtalen är inte behandlande, utan mer sorterande samtal. Stöd, råd och vägledning. Samtalen journalförs inte, det är tystnadsplikt, och inte förenat med en kostnad. Anhöriga får hjälp att reflektera, ”när det onormala blir normalt”. Motivera anhöriga till att ta om hjälp men samtidigt ta hänsyn till att den anhöriga själv måste landa i beslutet. Reflekterande samtal. Lyfta och prata kring anhörigas ev. fysiska och psykiska symptom kopplat till just anhörigsituationen så som kroppslig värk, sömnsvårigheter, yrsel, hjärtklappning depression eller utmattning. Vikten av att fånga upp och förebygga ohälsa hos den som hjälper.

Jimmy Karlsson (ByP): Räknas man som anhörig om man är kontaktperson?

Katarina Leander: Nej det gör man inte, det är ett uppdrag och där får man vända sig till berörd chef för vägledning.

Hänt under hösten

- Samverkan med familjeteamet, haft föräldragrupper för föräldrar till barn och unga med NPF ((Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning).
- Två föreläsningar under hösten, i oktober bjöds både medarbetare i kommunen samt medborgare in till föreläsning ”Lilla Speedos mamma” med Sara Melin, mamma till barn med NPF. Den öppna föreläsningen för allmänheten lockade 120 personer.
- I november, föreläsning med Maria Estling Vannestål ”Anhörig i ett hav av känslor”. Där lyftes anhörigskapet utifrån olika perspektiv och där Maria har erfarenhet både som litet barn, vuxet barn och som förälder till närstående med cancer, demenssjukdom och psykiatrisk sjukdom. 40-talet besökare kom och det var en blandad ålder i publiken, mellan 20–80 år.
- Löpande anhöriggrupper inom olika områden, kan variera från termin till termin. Nytt för i år är avslappning för anhöriga, med syfte att förebygga ohälsa hos den som hjälper.

Vill man komma i kontakt med anhörigkonsulent, ring växel 0247-80 000 eller direktnummer 0247-803 09

Finns även på Facebook Anhörigstöd Leksands kommun

Cecilia Åberg (M): Ser du att det finns större behov inom NPF?

Katarina Leander svarar: Ja, det minskar inte i alla fall, sen är det svårt att veta om fler söker stöd nu än tidigare. Upplever en frustration och trötthet hos många föräldrar. Många pratar om utebliven förståelse från släkt och vänkrets. Men det fina när grupper samlas är att det blir en igenkänning och en känsla av förståelse och ett sätt att lyfta varandra och dela erfarenheter för att få vardagen att fungera.

Carin Malm (KD): Funderar på vad Katarina vill skicka med till politiken? Ser du strukturer som kan hjälpa?

Katarina Leander svarar: Många föräldrar berättar om frustration över att det inte fungerar i skolan för många barn med NPF. Viktigt är dock att även lyfta fram dom goda exemplen när det fungerar för ett barn/elev, vilket vi också får ta del av. Det är en stor fråga som kan kopplas vidare både mot lärarutbildningen och fortbildning. Kunskap ger ökad förståelse och underlättar vid bemötande.

Jan Erik Smångs (SRF): Finns syn och hörselsinstruktör i kommunen?

Katarina Leander: Har vi ej i vår kommun längre. Finns i Borlänge, Gagnef och i Malungs kommun.

Jan-Erik Smångs (SRF): Skulle underlätta mycket om det fanns tillgång.

Ordförande svarar: Här behöver vi samarbeta med andra kommuner. Då vi är en sådan liten kommun.

Jan-Erik Smångs (SRF): Det är en halvårs väntetid i dagsläget

7. Information från föreningarna/organisationerna

Synskadades riksförbund

Jan-Erik Smångs (SRF):

- Färdtjänstfrågor, ett ständigt aber, det har blivit sämre.

Carin Malm (KD): Nu håller man på att se över reglementet, har ni varit med i processen?

Jan-Erik Smångs (SRF): Ja men de har inte lyssnat. Med i upphandlingen hos Dala trafik som upphandlat nytt bokningssystem. Men inget fungerar. Inte bra för oss som bor på landsbygden. Kommunen är ansvarig för alla boenden i kommunen, om jag inte kan ta mig hem så är det kommunens ansvar. På söndagar finns det inga bilar alls.

Jimmy Karlsson (ByP): Dala trafik klarar inte sitt uppdrag alls, det finns stora problem även med skolskjuts. De har även ett stort underskott från pandemin som säkerligen påverkar.

Svar från ordförande: Vi har dialoger med regionen och detta kan lyftas i våra diskussioner. Skicka in dina synpunkter till sekreterare: Marika Santala Gisslar så tar vi detta vidare.

- Meddelar att han utbildat sig till instruktör för hemberedskap och kan komma ut till föreningarna kostnadsfritt.
- Vill även nämna att det finns äldre som får besök av personer som utger sig från att vara hemtjänsten eller liknande, ett ID kort är ingen garanti. Ha punktskrift på brickan för att säkerställa att legitimationen är äkta.

Jimmy Karlsson tycker att det är ett bra förslag och Isabella Piva Hultström tar med sig den punkten till hemtjänsten.

Reumatikerföreningen

Maivor Larsson (Reumatikerföreningen):

- Stiltje några år, men nu kör vi på med våra aktiviteter.
- Ont om lokaler i Leksand att hyra, S:t Persgården är bra. Vi kan inte hyra Svea salen längre.

Svar från ordförande: Stig Kjellberg (DDF) sa på tidigare råd att man fick husera i deras lokaler som är tillgänglighetsanpassad med ramp, beläget vid Dalarna försäkringsbolag.

- Instämmer om färdtjänsten, väldigt problematiskt. Blev fast en gång i Borlänge. Fick till svar att det inte finns några bilar.
- Vi ska ha julbord snart, i en annan kommun.

8. Övriga frågor

Katarina Leander: Vi har under året pratat om namnet på rådet, tillgänglighetsrådet är ett förslag. Det ligger nog med som punkt sen tidigare.

Svar från ordförande: Ja. Man kan skicka in ett förslag på namnbyte på rådet, lämpligtvis när arbetsordningen är klar.

Jimmy Karlsson (ByP): Tillgänglighetsrådet beskriver rådet bäst.

Inkommen fråga via mejl från Lisa Axelsson (Fibromyalgiförbundet):

Jag som dyslektiker har en liten fundering. Varför måste man ha mobiltelefon för att kunna få parkera sin bil? Så är det i Leksand, så är det på vissa av parkeringarna vid lasarettet i Falun. Även när man ska ta bil för att hälsa på någon i ett hyreshus. Då krävs appar.

Det är väldigt många som blir utanför i appsamhället vi skapar.

Är det något ni brukar ta upp på mötena?

Svar från ordförande: Kommunen använder endast undantagsvis en app-lösning för parkering. Appen gäller för en av långtidsparkeringarna vid tågstationen i Leksand och för de kommunala parkeringar som har laddstolpe. Parkeringsskiva gäller för de övriga kommunala parkeringsplatserna. App-lösningar förekommer på avgiftsbelagda parkeringsplatser som kommunen inte äger och heller inte kan påverka

Carin Malm (KD): Jag som ny i gruppen undrar över förväntningarna på detta möte? Speciellt riktat till föreningarna? Bra om varje förening/representant kan ta fram ett sådant.

Svar från ordförande: Syftet med handikapprådet klargörs i arbetsordningen. Den nuvarande arbetsordningen är under översyn och kommer troligtvis revideras under året.